

Altres webs | Ibdigital.net

Tanc els ulls

Si pares i mares i educadors ens prenem seriosament el creixement dels nostres fills/alumnes, maldam que madurin en seny, que aprenguin a mirar-se la realitat amb esperit crític, que sàpiguen triar enmig de l'àgora complexa i saturada d'ofertes que és la nostra societat. Volem que aprenguin destreses tècniques, però també habilitats socials, i donam importància a l'educació en valors, o potser en virtuts, personals i cíviques, com aconsella el sociòleg Salvador Cardús. I una cosa és clara: educam molt més amb el que som i amb el que veuen que feim els adults, que no amb allò que ens plantejam d'una manera explícita com a 'ensenyança'.

És bo que en tot això no improvisem. Més o menys hi pensam, segur que sí. I orientam els esforços perquè els nostres petits i joves aprenguin a situar-se davant el món i a mirar-se'l amb criteri. Ara bé: els ensenyam a mirar-se per dins? Els transmetem la importància de saber-se mirar un mateix, a cultivar l'autoestima i a ser autocrítics, a meditar la pròpia personalitat i a decidir la imatge exterior, a reconèixer i expressar els sentiments? Em sembla que en això anam una mica coixos, perquè en general a nosaltres no ens van educar amb aquestes habilitats, i ens costa trobar la manera de fer-ho.

Em sembla, i cada vegada n'estic més convençut, que la dimensió estètica i artística ajuda molt en aquest sentit. Quan les meves filles eren petites, una vegada vam anar al Museu d'art espanyol contemporani de Palma a escoltar un contacontes de Victor Uwagba: ho feia interpretant i jugant amb els quadres que pengen a les parets del museu, la majoria obres abstractes i conceptuals —Miquel Barceló, Joan Miró, Antoni Tàpies...— No us podeu imaginar la quantitat de coses que els infants eren capaços de descobrir-hi! I al col·legi Es Pont, de Palma, el magnífic equip de mestres maneja amb gran encert un programa de filosofia primerenca, posant els infants davant una pintura i estimulant la seva reflexió; els infants aprenen així a mirar-se ells mateixos a través del que descobreixen en l'obra d'art.

Idò enguany, un bon grapat d'alumnes de sisè de primària de cinc col·legis de Menorca, i per extensió les seves famílies, hem tingut el privilegi de fer una magnífica experiència d'autoconeixement a través del taller 'Tanc els ulls', dirigit pel fotògraf Carles Roig, gràcies a la iniciativa del Moviment de Renovació Pedagògica i al patrocini de l'Obra social de Sa Nostra. No tenc prou espai per explicar-vos la dinàmica del programa. Només us diré que a partir de les activitats de cada alumne en un quadern molt personal —però no secret—, i de les fotografies fetes o suggerides per en Carles, aquests al·lots i al·lotes, en una edat tan important com és la preadolescència, han après a mirar-se, a acceptar-se com són, a valorar les seves vivències i, en

definitiva, a créixer per dins. Podeu conèixer aquesta experiència a través de la suggerent exposició que podeu veure fins dia 24 a la sala de cultura de Sa Nostra de Ciutadella, i del 27 de maig al 13 de juny a la sala de Maó.

Quan es parla d'educació de qualitat, pens en aquest tipus de projectes. Pens en menys burocràcia i ultraprogramació, i en més frescor, més flexibilitat, més creativitat, més dimensió lúdica i estètica. Pens menys en grans inversions, menys normativa i legislació, menys paraules en majúscules, i més deixar que cada educador exploti el tresor que descobreix a través del coneixement dels seus alumnes. 'Tanc els ulls' demostra que és possible innovar dinàmiques, inventar bones idees i posar-les en pràctica. M'agradaria que 'Tanc els ulls' no fos tan sols un bon record, sinó una font de noves experiències. Depèn de nosaltres.